

DIMINEȚI, DUPĂ-AMIEZI ȘI SERI LA OPERĂ,

CU OASPEȚI, DEBUTURI ȘI FILME

(Costin Popa – 2 decembrie 2019)

Mai întâi un nou debut al tenorului Adrian Dumitru, ca interpret titular al operei „Faust” de Gounod. Pe prima scenă lirică națională există o montare veche de peste 20 de ani, semnată de Alexandru Tocilescu, în scenografia și design-ul luminilor aparținătoare arh. Cătălin I. Arbore. O producție valoroasă, puternică, modernă, ce aduce afișului – în primul rând – numele unui mare regizor de teatru ce nu s-a sfiit să abordeze opera. În lumina diversificărilor, crescutei frecvențe săptămânale a spectacolelor, precepte cu care conducerea interimară a Operei Naționale București privește repertoriul, „Faust” este o piesă de bază.

Marius Boloș,
Adrian
Dumitru

În ultima vreme, tenorul Adrian Dumitru, ce adună circa 30 de primăveri, s-a lansat cu energie în multe debuturi, îndeosebi de roluri liric-spinte, dar acum a abordat un rol intens liric. Parcurgerea noilor partituri l-a marcat și artistul a dăruit pasajelor incisive accente juste și consistență de expresie. Rămâne ca secvențele lirice – mă refer îndeosebi la marele duet cu Margareta din actul al III-lea – să fie servite poetic, prin modelări detaliate de glas.

Partenera directă în rolul Margareta, soprana Crina Zancu, și-a etalat în chip profesional, cu strălucire de voce, experiența în muzica lui Gounod. Neobosit, baritonul Iordache Basalic a fost un Valentin ale cărui înșiruirii cursive de sunete au servit maniera franceză de cânt. Pentru Mefisto, basul Marius Boloș a rezervat un portret – să-l numesc – chiar bonom, neînsoțit de sonorități pătrunzătoare în toate intervențiile. Un Sol natural acut, nescris de compozitor, a încununat însă fabulos Rondo-ul. În alte roluri au fost distribuiți Florin Simionca (Wagner), Sorana Negrea (Martha), Antonela Barnat (Siebel). Toți sub bagheta lui Tiberiu Soare, maestru de cor fiind Daniel Jinga.

Mult așteptatul tablou „Noaptea Walpurgiei” în coregrafia Alexei Mezincescu a adus spectaculosul debut al Juliei Baro (Cleopatra), alături de Sergiu Dan (Antoni) și de alți membri ai Corpului de balet al teatrului.

Călin Brătescu și Antonela Barnat au fost...

...Samson și Dalila spre sfârșitul lunii noiembrie într-al patrulea spectacol de la premiera noii producții a operei lui Saint-Saëns, semnată de Giandomenico Vaccari. Dacă mezzosoprana era clar debutantă în rol, pot presupune că și tenorul s-a aflat în aceeași postură, întrucât nu am găsit pe Google referiri la o prezență anterioară ca Samson.

Fără alură de erou biblic, Călin Brătescu a servit însă pretențioasa partitură cu glas solid articulat, sonorități bogate, egale pe ambitusul vocii rotunde și cânt eroic în declamații și în marșul „Israël! romps la chaînes!” din primul act, în timp ce momente răscolitoare, de durere și tristețe, au fost conturate prin moliciuni îndreptate către pretențioase mezzevoci în primul tablou al ultimului act, „Vais ma misère, hélas!”, încheiat cu accente eclatante. Nu uit pronunția remarcabilă a textului lui Ferdinand Lemaire.

Scriitura eminentă centrală a rolului pune întotdeauna probleme de fermitate la Si bemol-urile acute. S-a văzut și la premiera atribuită reputatului Aleksandrs Antonenko. Prin concentrare se pot depăși.

Pentru economia spectacolului și față de profilul acustic al sălii Operei Naționale, plasarea de către regizorul Vaccari a unor replici importante în planul din spatele scenei a nemulțumit – sunt sigur – auditoriul, ca și pe unii interpreți. Mă refer foarte precis la prima strofă a ariei Dalilei „Printemps qui commence” sau la ultima replică, decisivă, a lui Samson „Souviens-toi de ton serviteur...”, ce puteau penetra mai bine spațiul, dacă erau rostite mai în față.

Ca seducătoare Dalila îndeosebi prin lirismul cu care a descris profilul senzual al personajului, Antonela Barnat a expus glasul său cald și plăcut printr-un cânt cultivat, în care stilistica franceză a fost bine stăpânită de frazarea elegantă și inflexiunile subtile. Gama descendentă pe două octave, de la Si bemol acut strălucitor la cel grav (de piept) din aria „Amour! viens aider ma faiblesse” (actul secund), a fost model de omogenitate în voce. Artista are o siguranță a notelor înalte și dovada a venit imediat, la următorul Si bemol („Lâche!”), dar și în finalul tiradei ironice din ultimul tablou „Son dieu, son peuple et sa haine”, unde a adus exprimare tăioasă țesăturii acute Sol-La.

Cei doi principali au fost însoțiți de Vicențiu Țăranu (Marele preot), Filip Panait (Abimeleh), Horia Sandu (Un bătrîn evreu), Ciprian Pahonea (Solul), Valentin Racoveanu (Primul filistean), Florin Simionca (Al doilea filistean).

Urmărirea soliștilor s-a făcut cu preocupare de către șeful de orchestră Vlad Conta, un specialist al sonurilor venite din Hexagon, impregnate atât cu delicatețe cât și cu violență. Corul pregătit de Daniel Jinga a abordat nuanțat partitura („Dieu! Dieu d'Israël!”) și a continuat pe aceleași direcționări până la invocările de forță („Gloire à Dagon!”) din final.

Ștefan Pop la București

Este unul dintre foarte puținii artiști care, făcând parte din diaspora lirică română, revine sistematic pe scenele noastre, încântând spectatorii avizi să asculte glasuri originare din țară ce evoluează în teatre străine importante. Nu mai insist, prin asemenea prezențe distribuțiile bucureștene devin competitive cu cele europene și mondiale.

La miez de noiembrie, Ștefan Pop a cântat în „Traviata” (alături de debutanta în rolul titular Veronica Anușca, de Adrian Mărcan, sub bagheta lui Janko Zsolt) și în „Boema”.

Spectacolul puccinian a fost dedicat tenorului Ion Buzea, mare cântăreț, care în acest an a aniversat opt decenii și jumătate de viață. La față de cortină, dirijorul „Boemei”, Adrian Morar, a rostit un scurt cuvânt omagial și a transmis publicului salutări din partea maestrului Buzea.

Urmăresc evoluția lui Ștefan Pop de la începuturile carierei sale și, fără teamă de a greși, spun că această „Boema” a fost un summum al acumulărilor tânărului tenor, reflectate printr-o interpretare vocală și scenică de excepție, într-o formă ireproșabilă. De la prima replică, cu acel „fascino timbrico” ce îl definește, patina italiană a ieșit în evidență prin construcția frazelor, plasamentul accentelor și subtilitățile de expresie. Delicat, timid și derutat la prima întâlnire cu Mimì, a expus un lirism plin de pasiune în aria „Che gelida manina” și a trăit un fior născând în duetul final de act. Depășind momentul, a căpătat elan în actul secund, prezentându-și iubita prin tirada „Questa

è Mimì... Dal mio cervello”, în timp ce în actul al treilea, după expresivul „Mimì e una civetta” s-a avântat în dialogul cu Marcello și a creionat sensibil despărțirea de Mimì. Finalul a fost zguduitoare, în tente „piangendo” până la strigătul cutremurător „... quel guardarmi così...”.

Partenera, soprana Irina Iordăchescu, a conturat rolul Mimì cu rafinamente și adâncă emoție. Delicat și simplu a indus ariei „Sì, mi chiamano Mimì” o cuceritoare expansivitate de spirit, ca o eliberare îndelung așteptată și s-a dăruit cu totul întâiului freamăt de iubire.

Irina Iordăchescu este o măiastră a nuanțelor și a înfățișării sentimentelor intense, așa încât aria „Dove lieta uscì” a continuat sinceritatea expozeului și înșiruirea de amintiri duioase, de presimțiri, urmate de dulci mângâieri de sunet „Sempre tua per la vita... Ci lascierem alla stagione dei fiori”, spre actul ultim privit în serenitate și smerenie.

O plăcută surpriză a fost Cătălin Toropoc (Marcello), sonor și generos, clar bariton, percutant și cu amplitudine în importanta zicere „Gioventù mia” din scena de la Café Momus. De fapt grupul de patru prieteni a fost o echipă admirabilă, completată de bas-baritonul Dan Indricău (Schaunard) și basul Ion Dimieru (Colline). Musetta sopranei Simonida Luțescu a interpretat cu aplomb aria „Quando m'en vo”, fără să facă atenție la un diminuendo de final al notei de Si natural. În alte roluri au cântat Valentin Vasiliu (dublu rol de caracter Benoît și Alcindoro), Adrian Ionescu (Vameșul), Constantin Negru (Parpignol).

La pupitru, Adrian Morar și-a dovedit apetența pentru scriiturile veriste, susținut de dirijorul corului, Daniel Jinga, creator de atmosferă în actul al II-lea.

„Cafea și muzică”

În noiembrie a avut loc primul matineu cu acest generic dintr-o serie de trei, ce au deja programări făcute în ianuarie și martie. Judecând după succesul primei dimineți, se poate imagina continuarea ciclului și în trimestrul al doilea, al cărui repertoriu este așteptat pe website-ul oficial.

Conceptul regizoral a aparținut lui Alexandru Nagy – măsuțe printre scaunele din foaiere, pentru cafele și dulciuri oferite de „Milk & Honey events”, decorațiuni florale și o mișcare a artiștilor sugerând atitudini și relaționări în timpul interpretării ariilor și duetelor îndrăgite. Faptul că recitalul cu pian (foarte bun, Ștefan Iliescu) a avut loc dimineața a pus oarece probleme de încălzire dar, de la a doua intervenție, vocaliștii au performat la valoarea lor. Îi numesc, într-o ordine deloc întâmplătoare pe tenorul Adrian Dumitru, sopranele Stanca Maria Manoleanu, Mădălina Barbu, Andreea Novac, Zsuzsana Cserveni, sopranele Simonida Luțescu și Ala Cheptini, basul Daniel Pascariu, tenorul Lucian Corchiș.

„Vocile Operei”...

... s-a numit, inspirat extins metaforic, filmul documentar prezentat în avanpremieră într-o după-amiază, o producție de o oră și 10 minute a DigiWorld RCS&RDS în colaborare cu Opera Națională București, producător general Iulian Pană, scenariul și regia Mihaela Popescu. O peliculă necesară pentru oricine iubește nu numai arta lirică, dar și instituția care forjează spectacolele. Pentru că nu poți fi îndrăgostit de Mozart, Verdi, Wagner, dacă nu iubești teatrul, sala, foaierele, culisele, pe cei mulți și nevăzuți care nu culeg aplauze la rampă, dar fără de care producțiile nu ar fi posibile.

Acest prim film despre ONB a pus accentul pe balet, pe personalul de scenă (lumini, sunet, recuzită, tapițerie, costume, peruci-machiaj), pe atelierele de croitorie, încălțăminte, tâmplărie, mecanică, alături de care inserturi din repetițiile de operă sub baghetele dirijorale ale unor Ion Caramitru sau Mario De Carlo și-au făcut loc. Managerul interimar Ștefan Ignat a dat glas unui gând.

Este evident că documentarul trebuie să continue cu alte episoade dedicate spectacolelor lirice, corurilor, orchestrei, dirijorilor, corepetitorilor, muncii la cabine, serviciilor artistice (studii muzicale, organizare spectacole, PR), personalului auxiliar al sălii etc. etc., într-un cuvânt cu tot ce cuprinde acest malaxor gigantic care se cheamă Opera Națională București. Se așteaptă un serial, comentat și mai mult. Prima scenă lirică a țării trebuie iubită în întregul ei. „Vocile” sale sunt multiple.

„Românește”...

... a fost titlul preferat de anul trecut pentru concertul dedicat Zilei Naționale. S-a propus și acum un repertoriu eclectic dar limitat la lieduri, operetă și cu tente crossover cu o piesă de muzică ușoară („Copacul”), un bocet identificat Maria Tănase („Cine iubește și lasă”). S-au alăturat două piese orchestrale, prima Rapsodie enesciană și „Dansurile populare românești” de Bartók. Dacă soliștii Oana Andra, Irina Iordăchescu, Simonida Luțescu, Silvia Sorina Munteanu, Zsuzsana Cerveni, Vasile Chișiu, Paul Lungu, Adrian Sâmpetean (în așteptat debut la Opera bucureșteană) sunt obișnuiți cu scena, același lucru ar trebui să se petreacă și cu Orchestra, așteptată să urce mai des din fosă. Prestația sub conducerea dinamică și însuflețitoare a lui Mihnea Ignat a depășit emoțiile și a dus la rezultate încurajatoare pentru afirmarea instrumentiștilor și pe podiumul de concert.

Conceptul regizoral a aparținut Cristinei Cotescu, cu imagistică adecvată pe ecranul de fundal. Microfonul de pe scenă nu-și avea rostul. Unii soliști l-au și ignorat.

Proiecte de mare prestigiu

Cu bucurie am constatat că importanta premieră de acum câțiva ani cu „O scrisoare pierdută” de Dan Dediu este prezentă în continuare pe afiș, se întreține și se refrișează prin debuturi. Sub bagheta versatilă a lui Tiberiu Soare, la sfârșit de noiembrie, au intrat pentru prima dată în roluri Adrian Mărcan (Tipătescu), Ion Dimieru (Pristanda), Marta Sandu Ofrim (Zoe Trahanache) și Dan Indricău (Agamiță Dandanache), cu prestații foarte valabile, alături de consacrații Andrei Lazăr, Valentin Racoveanu, Daniel Filipescu, Daniel Pop, Liviu Indricău, remarcabili. O sală arhiplină i-a ovaționat pe toți.

Și, mă gândesc că Opera Națională București ar putea prezenta un triptic inspirat de Caragiale, alăturând „Scrisorii pierdute” noi producții sau reluări cu „O noapte furtunoasă” de Paul Constantinescu și „Revoluția” de Adrian Iorgulescu, ultima după „Conu Leonida față cu reacțiunea”. Perfect fezabil. Ar fi un proiect de mare prestigiu, poate pentru aniversarea a 100 de ani de la instituționalizarea din 1921, alături de o nouă producție cu „Oedipe”, alături de obligatoriul „Lohengrin”, titlul care a inaugurat Opera Română bucureșteană în 8 decembrie 1921 sub bagheta lui George Enescu și alături de serialul documentar ce se prefigurează. Printre multe altele.

Călin Brătescu

Antonela Barnat

FAUST
(Noaptea Walpurgiei)

Ștefan Pop

Irina Iordăchescu

Românește

Ion Dimieru, Cătălin
Toropoc, Valentin Vasiliu,
Ștefan Pop, Dan Indricău

Ion Buzea

Primul documentar

* Fotografii din spectacolele „Faust”, „Samson și Dalila”, „Boema” – Sebastian Bucur/Opera Națională București)